Milí kolegové,

mám radost, že jste objevili naše materiály na podporu sebehodnocení žáků ve čtenářské gramotnosti. Věřím, že v nich najdete vhodného pomocníka pro sledování pokroku vašich žáků ve čtenářských dovednostech a v dovednostech sebehodnocení.

Budu moc ráda, pokud mi dáte vědět, jak se vám s materiály pracovalo, nebo napíšete vaše připomínky, jak je vylepšit. Děkuji a přeji vám i vašim žákům hodně radosti z učení.

Jindra Plamitzerová (jplamitzerova@scio.cz)

JAK MATERIÁLY VZNIKLY A PROČ JE POUŽÍVAT

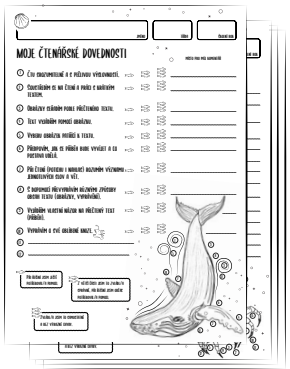
Těžištěm sady materiálů je **sebehodnoticí list pro žáka**, který je připraven k využití v průběhu celého školního roku a je vhodný k zařazení do žákovského portfolia.

List obsahuje seznam dovedností, které si žák v rámci školní výuky průběžně osvojuje a které jsou formulovány prostřednictvím jednoduchých a pro žáky srozumitelných kritérií. Seznam kritérií vychází z mapy učebního pokroku pro čtenářskou gramotnost společnosti Scio a jejich prostřednictvím si žáci zvědomují, co se učí a jak se jim práce daří, a osvojují si současně i dovednost hodnotit svůj (nebo spolužákův) výkon a plánovat další učení.

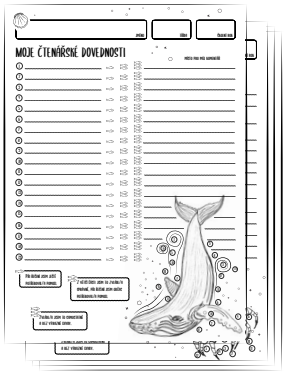
Obsah materiálu je tištěnou verzí online projektu hodnoceni.scio.cz, kterou někteří učitelé již využívají pro tvorbu sumativního slovního hodnocení na konci pololetí či školního roku. Tato papírová verze vám však navíc umožní využití průběžné s aktivním zapojením žáků do procesu hodnocení a plánování dalšího učení, a může tak ve třídě fungovat formativně.

Obsah projektu (seznam kritérií pro základní školu) jsme rozčlenili do jednotlivých ročníků (1. až 9. ročník), listy jsme graficky upravili, aby byly pro žáky atraktivní, a materiál jsme doplnili o další dokumenty, které, jak věříme, podpoří jejich využití ve vaší třídě (časové plány) a vám usnadní práci (pozorovací archy).

SADA MATERIÁLŮ OBSAHUJE

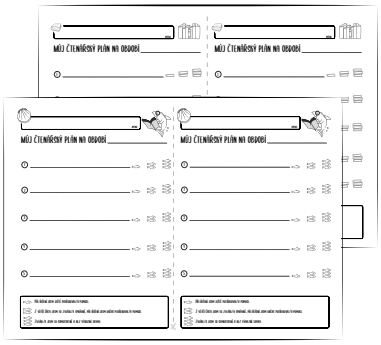
Sebehodnoticí list pro žáka
(s definovanými kritérii pro jednotlivé ročníky)

Sebehodnoticí list pro žáka
(prázdný)

Pozorovací arch pro učitele

Čtenářský plán
(na zvolené časové období)

SCIO
hodnoceni.scio.cz

© www.scio.cz, s.r.o., datum pátek 29. března 2024 16:22:46

POPIS LISTŮ A TIPY NA JEJICH POUŽITÍ VE VÝUCE

Sebehodnoticí list pro žáka (s definovanými kritérii)

Sebehodnoticí listy pro 1. stupeň jsou graficky zpracovány s motivy mořského světa, každý ročník má svého speciálního mořského průvodce (1. ročník – PLEJTVÁK, 2. ročník – KRAB, 3. ročník – CHOBOTNICE, 4. ročník – RACEK, 5. ročník – LACHTAN).

Sebehodnoticí listy pro 2. stupeň jsou zpracovány s motivem knih, listy pro jednotlivé ročníky se liší tvarem nádoby s očíslovanými kolečky v dolním pravém rohu (list pro 6. ročník, list pro 7. ročník). Pro 8. a 9. ročník jsme vytvořili jeden společný list.

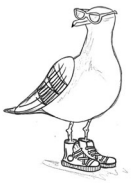
1. ROČNÍK

2. ROČNÍK

3. ROČNÍK

4. ROČNÍK

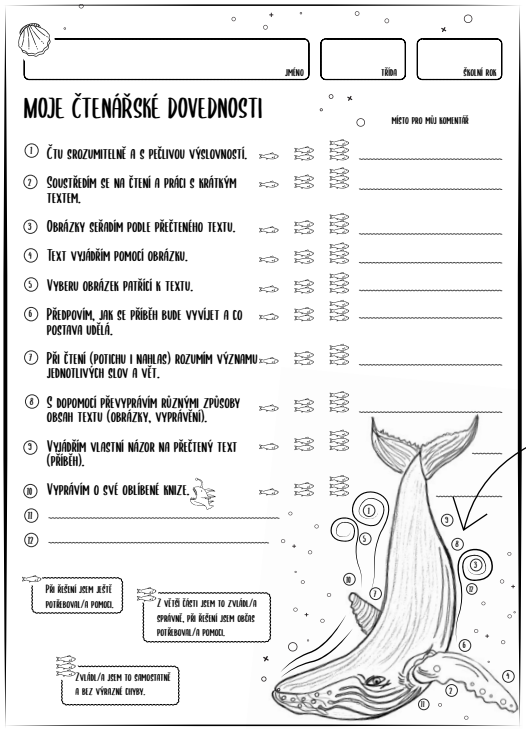
5. ROČNÍK

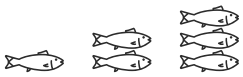
6. AŽ 9. ROČNÍK

Vytiskněte každému žákovi jeho list (oboustranně strany 5 a 6 PDF souboru). Žáci si je uloží do portfolií a následně s nimi pracují v průběhu celého školního roku. Žáci se podle jednotlivých kritérií hodnotí vždy v návaznosti na konkrétní výkon ve výuce (po ukončení aktivity v hodině, v projektu).

Zpočátku bude vaše podpora a pomoc žákům při sebehodnocení větší (vysvětlení kritéria, demonstrace rozdílné míry úspěšnosti), později se budou žáci s přibývajícími zkušenostmi v sebehodnocení více osamostatňovat.

Přední strana listu (strana 5 PDF souboru) obsahuje seznam kritérií čtenářských dovedností, které si žáci v průběhu školního roku postupně osvojují. Jednoduchá grafika (symboly rybiček) umožňuje žákovi ohodnotit míru zvládnutí dovednosti (například vybarvením), prostor zde žáci mají i pro krátký komentář.

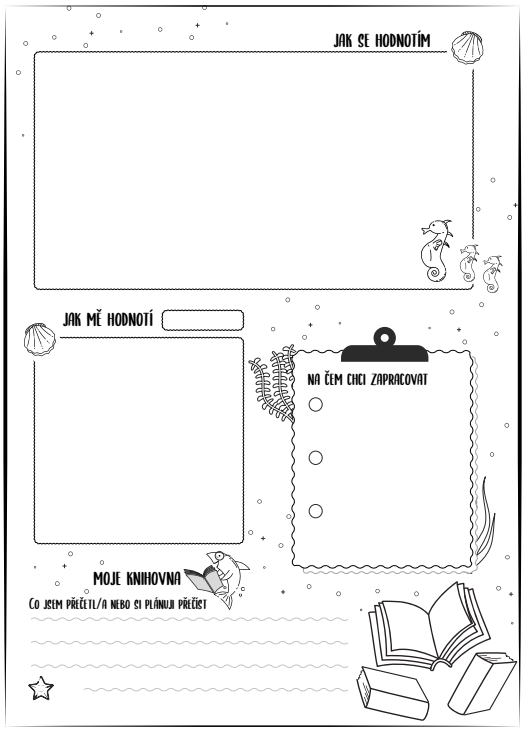

K hodnocení dovedností se můžete s žáky vracet a žáci mohou zaznamenat svůj pokrok (zlepšení). Vybarvováním očíslovaných kroužků u průvodce PLEJTVÁKA může žák například zaznamenávat úplné zvládnutí některých dovedností, případně použijte dle vašich nápadů a záměrů.

Prázdné řádky pod seznamem kritérií jsou určeny pro doplnění kritérií, která vám v seznamu chybí. Vepsat je doporučuji ještě před tiskem listu pro všechny žáky, případně si je žáci doplní později sami.

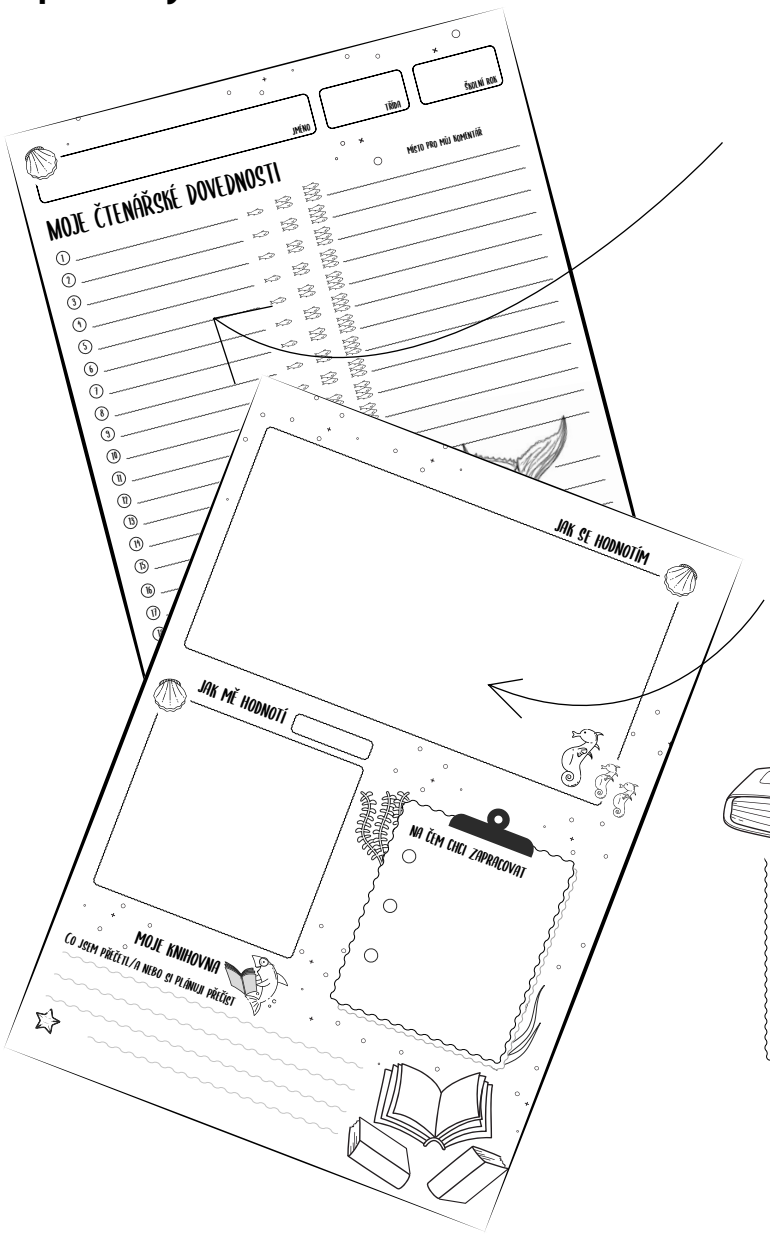
© www.scio.cz, s.r.o., datum pátek 29. března 2024 16:22:46

Na zadní straně listu (strana 6 PDF souboru) mají žáci prostor pro slovní sebehodnocení, hodnocení spolužačkou/spolužákem, stanovení vlastních cílů dalšího čtenářského rozvoje a také pro zaznamenání vlastní četby. Četnost a míra vyplňování je zcela na vašem záměru.

TIP
Při sebehodnocení se s žáky zaměřujte na jedno či maximálně dvě kritéria najednou. Ověřte si, zda žáci formulaci rozumí, a případně ji vysvětlete. Aby žáci dobře porozuměli rozdílné míře zvládnutí úkolu, je vhodné s nimi o konkrétních projevech zvládnutí diskutovat, nebo, je-li to možné, jim názorné (nejlépe anonymní) ukázky výstupů s rozdílnou úrovní zvládnutí úkolu předložit. Rámcově mohou žákům pomoci i vysvětlivky v dolní části listu.

Sebehodnoticí list pro žáky prázdný

Přední strana listu (strana 7 PDF souboru) obsahuje prostor pro vepsání kritérií, na která se učitel plánuje během školního roku/pololetí v oblasti čtenářské gramotnosti zaměřit.

Prázdný list učitel využije v případě, že mu předchozí list s definovanými kritérii nevyhovuje, proto si jej sestaví dle svého záměru.

Varianta prázdného sebehodnoticího listu umožnuje např. diferenciaci kritérií pro žáky s různou mírou dovedností / žáky s individuálním vzdělávacím plánem apod.

Na zadní straně prázdného listu (strana 8 PDF souboru) najdou žáci rovněž prostor pro slovní sebehodnocení, hodnocení spolužačkou/spolužákem, stanovení vlastních cílů dalšího čtenářského rozvoje a také pro zaznamenání vlastní četby.

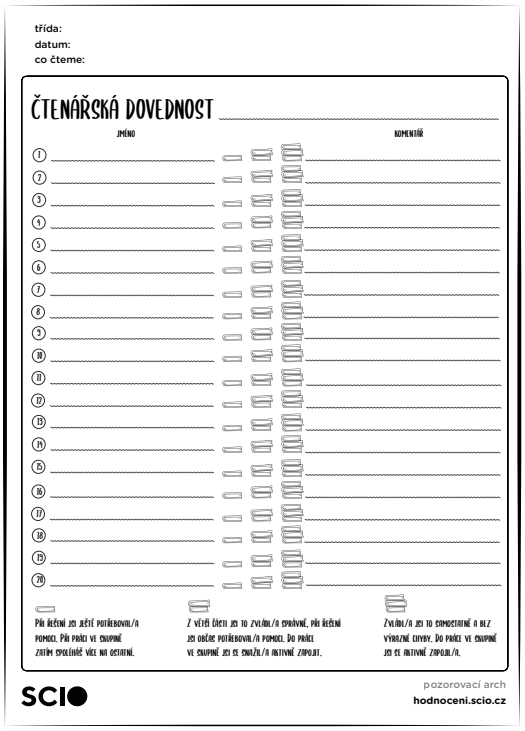
TIP
Využít můžete i kritéria z předchozího listu a kombinovat je s vašimi vlastními. Stejně tak počet kritérií je na vašem zvážení. Doporučuji list vyplnit ještě před tiskem listů pro všechny žáky.

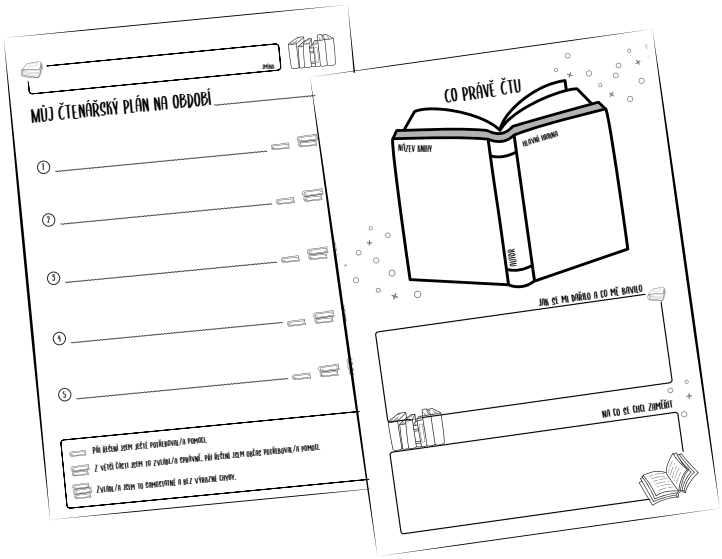
© www.scio.cz, s.r.o., datum pátek 29. března 2024 16:22:46

Pozorovací arch pro učitele

Arch vám poslouží k záznamu pozorování během práce žáků při konkrétní aktivitě. Ačkoliv jsou žáci po ukončení aktivity či úkolu vedeni především k sebehodnocení, vy jim poskytujete pro sebehodnocení oporu a pozorovací arch může být vaším praktickým pomocníkem.

Doporučuji si pozorovací arch předem vyplnit se seznamem žáků třídy a následně si jej již takto připravený kopírovat pro jednotlivé aktivity / vyučovací hodiny. Při pozorování doporučuji nesnažit se sledovat všechny žáky, ale zaměřit se jen na některé, kterým pak můžete při sebehodnocení poskytnout podrobnější oporu na základě vlastního pozorování (žáci se sebehodnocení budou s touto vaší dopomocí postupně učit). Při příští aktivitě se můžete zaměřit zase na jiné žáky atd.

Plán na časové období

Plán je možno využít na časové období dle vašeho zvážení (týden, dva týdny, měsíc…).

Na přední stranu listu (strana 11 PDF souboru) můžete napsat až 5 konkrétních cílů/úkolů, kterým se budou vaši žáci v uvedeném období věnovat. Každý žák pak buď v průběhu uvedeného časového období, či na jeho konci ohodnotí (opět na škále 1 až 3 rybičky/knihy), jak se mu úkol podařilo zvládnout.

Druhá strana časového plánu (strana 12 PDF souboru) je určena pro slovní sebehodnocení, plánování dalšího učení a záznam aktuální četby.

TIP
Čtenářský plán a sebehodnoticí listy lze používat společně a vzájemně je kombinovat. Čtenářský plán doporučuji využít pro hodnocení konkrétních úkolů, kterým se žáci v hodině věnují (např. s uvedením názvu čtené ukázky), kritéria v sebehodnoticích listech jsou formulovány obecněji (a i bez časového plánu je třeba, abyste žákům vysvětlili jejich souvislost s konkrétním úkolem / konkrétní aktivitou v hodině.

Milí kolegové, věřím, že vám náš materiál poslouží ke sledování celoroční práce vašich žáků a jejich rozvoji v oblasti čtenářské gramotnosti. Můžete jej využít i jako doplněk klasického hodnocení či podklad pro setkání s rodiči. Především nás potěší, pokud se stane vaším pomocníkem při vedení vašich žáků krůček po krůčku k porozumění cílům učení a studijní autonomii.

AUTORSKÁ PRÁVA
Tento materiál podléhá autorskému zákonu. Používejte ho prosím jen pro svou potřebu do výuky nebo domácí vzdělávání. Jeho šíření bez vědomí autora je nezákonné.

ZDROJ OBRÁZKŮ
Ilustrace jsou z dílny grafika společnosti Scio.

SCIO
hodnoceni.scio.cz

© www.scio.cz, s.r.o., datum pátek 29. března 2024 16:22:46